

Jak rozeznat seriózní informaci o parazitech od desinformací internetových šmejdů?

Pro laiky v parazitologii to může být problém. Pokusil jsem se sestavit návod, jak na to:

- 1. Naprostá jistota**, že jde o podvodný web s desinformacemi, existuje vždy, když se doporučuje prostředek či metoda proti **“parazitům”** obecně, aniž by se rozlišovaly jejich druhy nebo aspoň skupiny (třeba motolice, tasemnice, hlístice, malarická plasmodia ...). Existuje mnoho velmi rozmanitých parazitů s velmi odlišným metabolismem a ani teoreticky nemůže existovat **univerzální prostředek**, který by účinkoval proti každému z nich. Musel by být tak toxický, že by zabíjel i hostitele (tedy člověka).
Pokud všechno, co se tváří na webové stránce jako **odkazy**, vede pouze k nabídce objednání antiparazitárního prostředku (obvykle s výraznou slevou), jde o podvod, stejně jako fiktivní diskuse pod příspěvkem, do které nelze přispět.
- 2. Vážné podezření**, že jde o podvodné weby, by mělo vzniknout, jsou-li v souvislosti s parazity používány výrazy jako: **detoxikace, pozitivní či negativní energie, biorezonance, frekvenční diagnostika, homeopatie, preventivní odčervení lidí, odkyselení, odkovení apod.**
- 3. Zvýšená opatrnost** je namístě, pokud se v souvislosti s parazity zmiňují odborné výrazy jako **produkty metabolismu, posílení imunity, kyselá či zásaditá reakce, zátěž organismu, biodegradace, deaktivace, externí agens, přírodní prostředek apod.** Jde sice o termíny, které v jiném kontextu mají svůj význam, ale podvodníci si je oblíbili a používají je (často ve zkresleném významu) ve svých desinformacích.

Rostlinné extrakty, čaje, odvary apod. mají mezi podvodnými produkty zvláštní místo. Nikdo rozumný nepopírá, že se mezi bylinkami najdou skutečně léčivé, které např. zmírňují zánět, ovlivňují produkci žluči či žaludečních šťáv nebo mají zklidňující efekt. Bylinky tedy lze používat ke zmírňování nebo i prevenci některých zdravotních potíží. V naprosté většině případů však **nemohou** látky rostlinného původu v koncentracích dosahovaných v čajích či doplňcích stravy **usmrtil parazity**, pokud jsou v organismu opravdu přítomni. Tu menšinu, která toho schopna je, využívá i “oficiální medicína”: příkladem je použití artemisininu z pelyňku ročního proti malárii. Tyto účinné léky by se měly ovšem brát pod lékařským dohledem.

Odpověď na otázku, proč internetoví šmejdi nabízejí s oblibou právě bylinky a rostlinné extrakty je jednoduchá: chtějí je prodávat za nehorázné ceny.

Jak lze ověřit, zda je podezřelý web opravdu podvodný?

1. Pokud všechno, co se tváří na webové stránce jako **odkazy**, vede pouze k nabídce objednání prostředku (obvykle s výraznou slevou), jde jistě o podvod, stejně jako fiktivní diskuse pod příspěvkem, do které nelze přispět.
2. **Prosté vyhledání pomocí google**: pokud nelze vygooglit instituce, kterými se šmejdi zaštiťují (Národní institut parazitických onemocnění, Národní institut parazitologie atd.), jde o podvod. Ale pozor! Pokud do google zadáte např. “odstranění parazitů z těla”, nabídne vám to především podvodné weby. Odhaduji, že je jich víc než 80 %.

3. **Veřejné databáze** jsou už mnohem spolehlivější. Lze v nich vyhledávat i pomocí klíčových slov, ale zejména je lze doporučit k rozlišení skutečných parazitologů od “odborníků”, kterými se šmejdi zaštiťují. Doporučuji zejména veřejně přístupnou databázi vědeckých publikací PubMed (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>). Zadáme – li v něm Petr M nebo Musil M (na šmejdovských stránkách údajní parazitologové Michael Petr a Marek Musil), vyjedou mi v prvním případě publikace o nanočásticích ve druhém případě publikace zjevně několika Musilů, vesměs odborníků na jiné obory, než je parazitologie.

Zkusme vyhledat publikace některého skutečně existujícího parazitologa, třeba v médiích známého ředitele Parazitologického ústavu Julia Lukeše. Po zadání Lukes J se objeví 18 stran po 20 publikacích, na prvních 14 z nich jsou parazitologické publikace skutečného prof. Lukeše, teprve na 15. a další se přidávají práce jiných Lukešů z jiných oborů.

Zkusil jsem zadat jméno guru “vymítačů parazitů”. Zadání Blahova H vede k jediné publikaci evidentně od jiné autorky (o funkci sester na operačních sálech).

Zdaleka netvrdím, že počet publikací by měl být jediným kritériem posuzování úrovně vědeckých kapacit. Ale neúprosné pravidlo prostě praví: kdo nepublikuje vůbec, nemůže ve vědeckém ani v odborném světě přežít. Pokud přesto píše knihy a články, které vycházejí v nerecenzovaných “časopisech” nebo jen na internetu, neexistuje jediný důvod, proč by jim měl kdokoli věřit.

4. **Vyhledávání na google pomocí obrázků.** Když si v googlu nastavíte vyhledávání podle obrázků a vložíte odkaz na fotografie oněch neexistujících “odborníků”, zjistíte, či portréty šmejdi skutečně zneužili (mimochodem, použít fotku ukradenou z nekrologu, jako to udělali u údajného Prof. Musila, mi připadá velmi neetické). Vyhledávání pomocí obrázků lze použít i v případě fotek údajných “parazitů v lidském těle” – obvykle to dovede k desítkám jiných šmejdovských stránek v zahraničí (především Ukrajina a Rusko) a nejstarší odkaz (s nejvyšším rozlišením) pak obvykle vede k původnímu zdroji, odkud jej šmejdi ukradli. Velmi často jde o zvířecí parazity ve zvířecích tkáních, někdy ani o parazity nejde, ale fotky vypadají dostatečně “odpudivě”.

Jak postupovat, když si ani potom nejste jisti?

Pokud ani vyzkoušení výše uvedených postupů nepovede k jistotě, lze dotaz poslat do rubriky dotazy@parazitologie.cz. Tato rubrika je původně určena jiným účelům: odborníci na jednotlivé skupiny parazitů odpovídají na konkrétní dotazy o jednotlivých parazitech či podezření na infekce jimi působené. V posledních týdnech je však zavalena (podobně jako adresy parazitologického ústavu a dalších parazitologických pracovišť) právě dotazy na šmejdovské stránky a odpovídání již skutečně zdržuje od práce. Pokud se tedy někdo bude ptát na otázku již opakovaně zodpovězenou, obdrží nejspíš odkaz na již publikovaný dokument, ostatním ochotně odpovíme individuálně.

13.2. 2017

Doc. RNDr. Oleg Ditrich, CSc